

R G T

Revista Galega de Teatro Outono 2006 Número 48

TEXTOS / 45

“Nunca durmo, de erik cachuzo” (Insomnio)

de

Rubén Ruibal

Texto onírico-acuático perpetrado por Erik Cachuzo e Rosvita de Alexandria, arredor de ideas e textos de Fernando Pessoa, Lewis Carroll, Chico Xavier, Gocho Yamamoto -ou algo así-, Ápeiron teatro e outros autores, artistas e/ou artesáns.

RUBÉN RUIBAL

O todo, a nada. Dúas portas de entrada a un mesmo espazo baleiro. A través de diálogos fluidos e monólogos de parodia vertixinosa, Rubén Ruibal (Ribadeo, 1970) acada con “Nunca durmo” un texto delirante onde aboian personaxes excéntricas que levan ao lector ao límite da realidade consciente. A peza, estreada por Ápeiron Teatro, naceu durante o curso 2001-2002, como proposta das integrantes do devandito grupo da Universidade de Santiago de Compostela.

A arte e a nada foi o punto a partir do cal Ruibal iniciou a súa particular viaxe onírica de “Nunca durmo”. Acompañando o proceso de escrita coa voz de María Bethania en “Imitação da vida”, atopou na figura de Pessoa un motivo para a creación. Así, a peza móvese sobre o cerne dun conto: un centro de Arte Contemporáneo no que se vai expoñer a Gran Obra do Artista Total. Sobre ela a inspiración do autor nutriuse do traballo de improvisacións dos actores que, baixo a dirección de Carlos Losada, puxeron “Nunca durmo” por primeira vez en escena.

A traxectoria de Rubén Ruibal iníciase na Aula de Teatro da USC en 1992, para continuar na compañía de Teatro do Aquí, á beira de Roberto Vidal Bolaño, a quen homenaxeou na súa peza Limpeza de Sangue, gañadora do XIV Premio Álvaro Cunqueiro de Textos Teatrais. Licenciado en filoloxía xermánica o coruñés conta ademais con outra obra publicada, como é o caso de “Fume”, estreada por Teatro Cachuzo, de quen foi co-fundador.

Antes do teatro, a obsesión de Ruibal foi a música. Por iso de cando en vez, sinala que a súa carreira debería ter sido a de músico antes que a de escritor e os seus traballos desprenden un ritmo de axustes e compases ben definidos. Tampouco a autoría teatral foi en principio o motor de Ruibal, xa que se considera máis un escritor de contos que de teatro. Malia o seu malestar co sistema teatral pola falta de apoio aos textos que premia a propia administración, mesmo o noso único desexo é o de seguir animando á creación aproveitando as épocas de desasosego. Despois de todo, dos malos tempos sempre xurdiron grandes victorias. Victorias que levan aos soñadores a cambiar de postura, malia que non durman nunca.

DRAMATIS PERSONAE

Amodiozko Ziriflipa (Remuíño de amor), de Mike Nedo

Un gato negro

Hjerebert Bönn

Alba

Duluth

Nefertiti insomne

O garda de seguridade ilegal

A artista da xiringa

A funcionaria titulada

DEBERÍAS SER CONSCIENTE DE QUE ESTÁS PERDENDO PÉ COA REALIDADE

Nun espacio entre a casa do espello e o libro do desasosiego, alí onde aínda nos atopamos ás veces os vivos, entre o soño e a morte, ás veces cos mortos. Un gato negro xoga cun nobelo e, probablemente, fuxe como un culpable. Un home de idade incerta, gris da cabeza ós pés, postrado nunha cadeira de rodas, comeza a iluminalo todo coas súas palabras. Duluth e Alba, o retrato do aburrimiento e o insomnio, xorden do seu maxín -ou viceversa- deitados nunha cama. Todo o vixía outro presunto ser humano, o garda de seguridade ilegal, diante dunha pantalla de televisión partida en catro imaxes recollidas de catro cámaras penduradas das catro esquinas do teito. Parece distinguirse ó fondo, pendurada tamén, pero da parede, unha copia de Amodiozko Ziriflipa (Remuíño de Amor) de Mike Nedo, aínda que ben pode non ser máis que unha mancha de humidade, ou incluso o cadro orixinal deste nunca ben ponderado “artista total”.

Hjerebert Bönn: *Tomado de Fernando Pessoa: O libro do desasosiego*

Nunca durmo. Vivo e soño ou, mellor dito, soño en vida e ó durmir, que tamén é vida. Non hai interrupción da miña conciencia: sinto o que me rodea se aínda non durmo, ou se non durmo ben, e logo entro a soñar en canto durmo de verdade. Así, o que son é un perpetuo desenrolarse de imaxes, conexións ou inconexas, que finxen sempre que son exteriores. Unhas, situadas entre os homes e a luz, se estou esperto. Outras, situadas entre os fantasmas e a sen-luz que se ve, se estou durmindo. Verdadeiramente non sei como distinguir unha cousa da outra, nin ouso afirmar que non durmo cando estou esperto ou que non estou despertando cando durmo. A vida é un nobelo que alguén envurullou. Habería un sentido nela se estivera desenrolada e posta ó largo pero, tal como está, é un problema sen nobelo propio, un envurullarse sen onde.

Na cama, deitados e aburridos, Alba e Duluth fuman, saltándose as múltiples directivas estatais e comunitarias que advirten dos males que causa o tabaco e as recomendacións do corpo de bombeiros, avaladas por sabias estadísticas arredor dos incendios provocados por paviñas de pitillo aparentemente inocentes que acaban chamuscando colchóns, dormitorios, pisos ou edificios enteiros. O mal non acouga. Ós pés da cama, unha televisión prendida; sobre o colchón e ós lados, paquetes de tabaco consumidos, cinzeiros, colillas, varios chisqueiros, unha gravadora, unha mochila, libríños de papel, unha libreta pequena de páxinas brancas, unha lata de galletas danesas rebordante de herba, algún libro do lado de Duluth, revistas do lado de Alba, e varios partes de sinistro -periódicos- abertos pola páxina das esquelas. Hai tamén botellería e unha cámara de fotos. Alba -que ten o mando a distancia da tele nunha man e un pitillo feito a man na outra- saca fotos cun terceiro brazo, coma o de Stelarc pero articulado, ou cun terceiro ollo, todo ó tempo que bota contas. Duluth apunta nunha libreta, ou grava, continuamente. Ilumina todo, despois das palabras do vello da cadeira de rodas, a televisión, emitindo un programa científico de última xeración. Clonación, arte contemporáneo, conexións neuronais, os temas de maior interese para contemplativos en xeral, coma nós.

Alba: Supoñamos que Deus, supoñendo que exista, ten unha lista ordenada cos mortos que vai ter que recibir no Paraíso. Por unha cuestión organizativa. Contando todos os do periódico: accidente, naufragio terceiomundista, lista de espera en hospital recén construído, atentado, sen ser en atentado, conflito bélico, danos colaterais, accidente doméstico, 3212. Faltan 3212 menos. Da suposta lista de Deus.

Duluth pensa e apunta, le, cabréase, ri, sorpréndese, mira arredor, cala, cala, cala.

Alba: Sen contar os que non saen. Iso si que da medo. E aínda máis estremece pensar que moito antes, moito moito antes de calquera esperanza, todas estas palabras, esta luz, estas roupas, van ser ruído que ninguén lembre, van ser só máis silencio. (*A Duluth*) Ámote.

Duluth: Ámote, ámote, ámote... Ves como as palabras perden o sentido ó ser repetidas? Ata soan diferente. Soan mal. Ámote ¿Sen máis? ¡Veña!

Alba: Ámote con toda a carga do meu pasado, con todo o sentido co que milleiros de séculos fixeron do amor un ideal. Ámote con consecuencia, con causa, con especulación, con regodeo.

Duluth: Non poderías facelo aínda que quixeras, mintes. E mintes mal. Podería durmir por fin se che fixera algo de caso.

Alba: Increíble.

Fuma e cambia de canal compulsivamente: Punset, Rosa María Mateo, Tedio Carrera –non corrixan, está ben escrito así, correctores-, Sardá, Rocco Sifredi codificado (pero é que non pode ser outro). Colle unha revista –Hola, para sermos exactos-, ábrea e le ou mira as fotos.

Duluth: Vese que liches pouco.

Alba: Estou empezando a odiarte.

Duluth: Deberías ser consciente de que estás perdendo pé coa realidade.

Alba: Pois afúndete comigo, morramos como morren os amantes de verdade.

Pásalle o pitillo. Duluth mira, quítalle a Alba o mando a distancia, dubida e fai como que vai fumar, pero pensa e non fuma. Logo xa si.

Duluth: ¿Afogados?

Alba: ¡Xuntos!

Duluth: Prefiro que morran afogados. A partir de agora os amantes por antonomasia morrerán afogados, afogados e azuis. E inchados. (*Saca a gravadora e repite*). Afogados, afogados e azuis, e inchados. Horrorificamente ripioso.

Alba: Qué bonito. ¿Afogados no mar? Os afogados azuis e o mar verde.

Duluth: Gris. O mar é gris.

Alba: ¡Verde! Como pouco, azul. Azul mariño.

Duluth: Ignorante. O azul mariño non é polo mar. É polo azul que viña de ultramar, o lapislázuli. Aí tes: outra bonita palabra, sen significado útil, pero fermosa. (*Grávaa*) Lapislázuli.

Alba: Ódiame, anda.

Duluth: Atérrame a túa sensibilidade. Levo un bo cacho facéndoo.

Alba: ¿Si? Pois un pouquiño máis.

Duluth: Non sabes canto.

Alba: ¡Estaba xogando!

Duluth: Síntoo, non son un arquivo ambulante. Non coñezo as regras do teu xogo, nin me importan, nin lembro as túas zonas vedadas, así que, improvisemos.

Tócalle unha teta. Alba decide deitarse a durmir. Escóitase un canal codificado, polos ollos de Duluth non hai dúbida de que non pode ser outro que o imbatible Rocco.

Alba: Abrázame como...

Duluth: ¿Se me quixeras? Cala. Seino.

Alba: Se queres deixamos de xogar.

Duluth: E morremos.

Alba: ¡Durmimos, idiota!

O garda de seguridade ilegal examina as paredes todas cunha lanterna á busca de calquera cousa fóra de sitio, Duluth míraa aburrida, ó garda de seguridade e ó lapis alternativamente, o garda rodéao pero non os descubre porque mira rutinariamente á parede ou ó infinito.

Duluth: ¿E qué máis da? Teño que conseguir outro lapis. Este escribe cousas que non quero escribir.

Alba míraa, en silencio se miran, a perplexidade é un océano que o cobre todo, como a estupidez ou o silencio da intelixencia, que diría un poeta cutre coma calquera de nós. Duluth mira arredor, pecha o libro, xa non le, nin apunta coa pluma nin co mando a distancia, nin grava, só mira arredor.

Alba: Non quero durmir. Imaxínate que morro e eu sen sabelo, durmida. Non podo perderme un momento así, fundamental na miña vida.

Mira o reloxo. Duluth encóllese de ombros ou emite algún son, está moi entretida mirando ao home medio espido que acaba de entrar, Nefertiti insomne, que coloca e recoloca periódicos e libros arredor da cama; é un home novo con cara de neno e corpo de cabuxa, vestido de vermello, que acabará meténdose na cama que agora ocupan elas, pero non contemporaneamente con elas, unha mágoa, pensa Duluth. Alba ri, ciumenta.

¿Podo serche sincera?

Duluth: *(Que non pode deixar de mirar ó home).* Non é o momento.

Alba: No fondo penso que, en fin, vaste aburrir. E o aburrimiento non admite moitos adxectivos. Bueno, si, aburrido. Pero é redundante. Aburrimiento aburrido. Iso si que soa mal.

Duluth: Si. *(Colle a gravadora e repite ou pidelle a Alba que repita)* Aburrimiento aburrido.

Aquí convén dar o dato de que Alba está rapada e Duluth ten unha longa melena, se cadra é tarde, pero o refraneiro popular xustifica a ubicación tardía desta acotación. Por outra banda, o autor ou autores solicitan nesta mesma acotación que se desculpe a posible confusión de xénero que provocan os adxectivos destinados ós personaxes da obra, dado que non é comprobable empiricamente que se trate de personaxes, homes, mulleres, ou calquera tipo de ente mitolóxico ou onírico.

Alba: Acariñame o pelo. Estou capilarmente nostálxica, ¿non o notas?

Duluth: Si. E cheira.

Alba: A podre. Pero é porque estou morta, ¿qué queres que lle faga?

Duluth: (*Mirando arredor*) Non estou segura de que sexas ti. Regodéate na putrefacción, querida. ¡Que pouco morbosa es!

Nefertiti insomne: *Mira o reloxo, sae cara á cafetería e protéstalle ó garda de seguridade pola invasión do seu posto de traballo* ¿Qué?

O garda de seguridade ilegal: (*A Duluth e a Alba, con entradas e folletos na man*) A entrada é de balde. (*Alba e Duluth érguense estrañadas*). Pero lembren que a arte é patrimonio de todos. Tocar as obras de arte pode producir un deterioro irreparable. Axúdenos a conservarlas mantendo a distancia recomendada polos vixilantes ou marcada polos sinais. Para empezar, teñan coidado coa última peza, por favor, que é moi pequena.

Duluth: ¿A colilla?

Duluth pon a mochila ó lombo. Alba cala coma se non existise e mira sen entender cousa, observa á súa compañeira de reparto e colchón, os seus libros polo chan, os pitillos consumidos, os cinceiros, a lata de galletas, as sabas, a botella de auga azul, a televisión, e se cadra algo máis aló unha secuencia de pedras redondeadas, irregulares, dunha cor gris plomiza como o mar e tamaño decrecente que ocupan o que semella o inmenso hall dun edificio. Observa tamén a parede, o Remuíño de Amor, de Mike Nedo, xa está escrito.

O garda de seguridade, cun traxe azul que lle vén grande, camisa branca e gravata roxa, administra tickets con eficiencia e dobra folletos da exposición que entrega ós visitantes (que non hai). Ás veces bota unha ollada a un folleto e á obra exposta e divírtese moito, ata lle dá moita risa. Cando se ve descubertoponse solemne, dobra un folleto da exposición, dobra outro da exposición permanente do museo. Loce nunha das mangas un gran escudo lila cunha vaca branca bordada no centro.

Agora arranca un ticket, dóbrao, e entrégallo a Duluth, esgrimindo un sorriso falso como o seu uniforme. Logo fai o mesmo con Alba. Ofrécelles tamén unha inxente cantidade de papeis informativos que Alba acepta e Duluth rexeita coa mesma naturalidade e un evidente espírito ecolóxico. Duluth avanza cara ó fondo e O garda de seguridade descubre algo sospeitoso.

O garda de seguridade ilegal: ¡Ei! ¡Alto!

Duluth: ¿Qué?

O garda de seguridade ilegal: ¿Pode amosarme o interior da mochila?

Duluth: Está vacía.

O garda de seguridade ilegal: ¿Vacía? ¿E onde vai cunha mochila vacía? Ten que deixarme rexistrar a súa mochila ou deixala fóra.

Duluth: ¿Teño aspecto de mentireira? É evidente que non desconfía da miña mochila, desconfía de min, ¿non?

O garda de seguridade ilegal: Déixeme ver o que hai dentro da mochila. Ou terá que deixala fóra.

Duluth: Imposible. Non hai nada. Nada de que desconfiar. ¿Coñece o concepto “presunción de inocencia”? (*O outro segue cos ollos cravados na mochila, impasible.*) Moi ben. ¡Mire!.

O garda de seguridade ilegal: (*Comproba escrupulosamente os buratos todos da mochila e descubre con certa estupefacción que, efectivamente, está baleira, ou vacía, escoller vai en gustos.*) Perfecto.

Duluth: ¿Ve? ¡Vacía!

O garda de seguridade ilegal: Pode pasar.

Duluth: ¿Mentía? ¡Conteste! (*Guinda a mochila ó chan, perigosamente cerca da colilla.*)

O garda de seguridade ilegal: Teña coidado coa última peza.

(Alba láiaase e recoloca a mochila con moito coidado fóra do ámbito iluminado da obra de arte da que ela e Duluth xa non forman parte).

Duluth: ¿Non quere ver o que levo nos petos?

Alba: Bueno cari, estate tranquila, non montes un numeríño.

(Ó fondo segue o director do museo, o vello da cadeira de rodas, acompañado pola súa esposa, ou a súa enfermeira, ou a súa asesora: unha muller vestida de negro ou de verde metálico dos pés á cabeza, tocada cunha pamela –a xogo cun gran bolso– digna das célebres carreiras de Ascott ou de calquera voda vulgar dos nosos días. Acompañaos outra muller que tamén contempla a escena con ollos que imitan ós da santiña do seu pobo, que morreu na fogueira por non entregarlle a súa flor ó párroco daquel tempo; a cambio foille recoñecida a beatitude dado o seu martirio terripilante. Pero non perdamos o fío. Esa muller, ultracontemporánea de aspecto, por certo, vestida cun trazo estilo Mondrian ou Matisse, ¿ou é Kandinsky?, –ese artista das liñas rectas e as cores básicas–, é a funcionaria titulada, asesora da asesora do director ou do director mesmo. Duluth comeza a sacar dos petos paquetes de clínex, tampóns, catro ou cinco, –“é que teño moito fluxo”, escúsase– tabaco, chisqueiros, a gravadora, cintas, e vaino metendo todo nos petos de volta despois de amosarllo ó garda de seguridade e amorealo sobre o mostrador da entrada, ou no chan. Vai recoller a mochila que Alba lle entrega e tropeza coa colilla solitaria no chan).

O garda de seguridade ilegal: ¡Teña coidado coa última peza!

Duluth: ¡Xa mo dixeches! Estou farta de que me repitan sempre o mesmo, de que me paren, de que me cacheen, de que me interroguen: en San Caetano, no aeroporto, no fútbol, no Parlamento, nos concertos. ¡Farta de que me metan a man na cona! ¡Farta de que calquera me convirta nunha sospeitosa! ¡unha pluriempregada de museo, por exemplo!

O garda de seguridade ilegal: Fale baixiño.

Duluth: ¿Vostede en que convenio colectivo se engloba? ¿Bedel, segurata? ¿Podo meterlle un puro, solicitar unha inspección, dáse conta? Son periodista.

Alba: Bueno cari, se te pos así eu marcho. Espero na cafetería. *(Efectivamente, sae).*

O garda de seguridade: O pluriemprego ten a súa explicación: a recepcionista está de moscoso.

Duluth: ¿Por qué? Explíqueme ¿Por qué?

O garda de seguridade ilegal: Pediu o día. ¡Asuntos propios! ¿Que quere que lle diga eu?

Duluth: ¿Non queres que me quite a cazadora? *(Faino, guinda con ela ó chan)* Podo non ter brazos e levar misiles ocultos. Ou unha bomba nos zapatos. Ou en cada teta *(Esgrímeas como armas de destrucción masiva)*

O garda de seguridade ilegal: Por favor, eu cumpro co meu deber.

Duluth: ¿Qué pasa? ¿É a catedral isto, ou? Non che gusta como veño vestida? Impórtame un carallo a seguridade, a min non me violaron...

O garda de seguridade: Ai, déixeme tocar madeira... *(Busca madeira que tocar e descubre que non hai, só a caixa da herba no centro da cama, forma parte da obra de arte, así que a contempla impotente dende o borde da luz, pero, facendo un estraño equilibrio sobre un pé, acaba por tentar tocala sen mover mais nada da composición artística.)*

Duluth: *(Que descubriu de súpeto que ninguén a escoita -bueno, si, dúas ou tres persoas ó fondo ás que aínda non descubriu-. Persigue a pé ou coa mirada á garda de seguridade)*

...nin me roubaron, nin me pegaron un tiro, nin me puxeron unha bomba debaixo do coche. Nunca. Estoume poñendo tensa. Cando falas de certas cousas notas como a xente se pon tensa. ¡Bomba! ¿Mete medo, eh? E encho páxinas arredor do asunto. Porque pagan. Supoño que tamén lle toco as tetas a uns cuantos. Creo que en xeral nos pagan por tocarlle as tetas a alguén, ¿sabe?

(Empeza a entrarlle a risa, en principio non se sabe se é unha tos ou un pranto, pero acaba sendo unha longa gargallada que acaba con ela e a garda de seguridade chorando por motivos ben distintos).

Desculpe. Ás veces non podo controlarme. Sei que no fondo vostede é unha vítima máis, coma min, unha vítima e un verdugo: Eros e tánatos, o yin e o yan, gato negro gato branco, o todo e a nada. ¿Entende? Pero...

(A artista da xiringa, que arrastra ó xudeu na súa cadeira de rodas berra e aplaude, e con ela a funcionaria titulada, arrubada de emoción e de vergoña. Duluth comeza a vestirse de novo).

A artista da xiringa: ¡Marabiloso! ¡Moi contemporáneo!

A funcionaria titulada: ¡Magnífico!

A artista da xiringa: ¿Podería repetilo? Introducindo algunha variación no discurso, falando máis de conceptos filosóficos ou artísticos, que de realidades mediáticas. Enténdame ben, é unha cuestión...

A funcionaria titulada: Rítmica

A artista da xiringa: Rítmica. Unha cuestión rítmica. Eu deixaría como único texto o “perooo”. Tiña... como música. ¡Moi contemporáneo! De feito sucedeu ó mesmo tempo que nós escoitabamos, ¿a que si, amor?

¡Encantoulle, non crea! É moi sensible, é un artista! ¡En serio! ¿Podería repetilo? Pagarémoslle coma se fose de fóra. Se lle parece que non vai ser quen, témolo gravado nas cámaras de seguridade do museo.

(Sinálaas, todos miran a unha delas, incluída a garda de seguridade, que se achega a apercibir á súa xefa).

Advirtollo, amiguiña. Non diga que non. *(Á garda de seguridade):* ¿Qué? *(A Duluth):* ¿Pode levantarse unha boa pasta! Se non, levantarémola nós sós, vai ser unha bomba. Ha, ha. ¿a que si, amor? ¿Enténdeme?

Duluth: Perfectamente. O que me di. O que quere dicirme non, a verdade... non sei moi ben.

O garda de seguridade ilegal: *(Fálalle á artista da xiringa, que acaba arrastrándoo a él cara ó fondo do escenario. A funcionaria titulada, en vista do cariz que toman os acontecementos, entretén a Duluth ofrecéndolle a súa man e unha reverencia de admiradora letrada).*

Permítame recordarlle, é a miña obriga, que non está permitido ningún tipo de gravación sonora ou visual en ningún soporte dixital, magnét...

A artista da xiringa: Gracias, cielo. Permíteme que che eu recorde que o teu contrato é eventual e que hai certos asuntos arredor dos teus papeis de entrada no país que non están demasiado claros.

(Hjerebert Bönn berra e a artista da xiringa corre a taparlle a boca co primeiro que saca do bolso, casualmente un billete de quinientos euros. A garda de seguridade chora un anaco e mira o reloxo, asístase, colle un sándwich e unha lata de Cocaola do mostradoriño e sae correndo cara á cafetería).

¡Falou! Ás veces faíno, pero non lle dura moito. ¿A que non, amor?

Duluth, farta de que a funcionaria non deixe de mirala, saca o DNI e o carné de prensa e ponnos na boca, as mans na caluga).

Duluth: Son periodista, poden comprobalo.

A artista da xiringa: ¿Como di?

A funcionaria titulada e Duluth: ¡Periodista!

A artista da xiringa: ¿Vén á roda de prensa? Periodista... ¿Ten acreditación? *(Ri, non se sabe se falsa ou estúpidamente)* Non fai falta, pode entrar, libremente. Absoluta liberdade, claro. El é o director do museo e autor da obra que se incorpora hoxe á nosa colección: “A esencia da ausencia”. Eu son a súa asesora artística. E ela, á súa vez, é a miña asesora, que a vai acompañar á sala de prensa. Acompañaa, por favor. *(Colle a silla de rodas e a arrastra cara á entrada da cafetería. Antes de entrar detense e remexe no bolso, mira arredor e espera desexando a que a funcionaria remate o seu parlamento).*

A funcionaria titulada: *(Camiñando con Duluth cara a outra esquina)* Moi intenso, moi sabio no fondo. ¿Podo facerlle un comentario? Amosa unha gran pureza de espírito e un carácter estrañamente... salvífico.

Duluth: ¿Perdón? *(Saca a gravadora e a funcionaria repite)*

A funcionaria titulada: ¡Salvífico!

Duluth: Gracias

A funcionaria titulada: Escasa. Non pense que quero ofendela. Refírome á incidencia de caracteres coma o seu na nosa sociedade. Sexa vostede benvida a este templo da cultura do século vinteún, a este templo da nosa civilización.

A artista da xiringa: (*Vista a riqueza argumental da asesora decide interrumpila*) Adeus, adeus. (*Á funcionaria titulada*). “Acompáñaa”, creo que dixen. Non “adoutrínaa”, nin nada semellante. (*As outras dúas saen. Ela fálalle ó home da silla*).

Ai, amor, qué pesadiño es. Na casa, ou no despacho, fai todos os ruídos que queiras, pero en público, por favor, mantente inactivo. Se non, non che deixarei lamber esa cousiña nunca nunca máis. ¿E a que non queres iso?, ¿a que non, amor? (*Inxéctalle no brazo un líquido morado coma un Bin Laden e fáise o escuro, ou non*).

Hjerebert Bönn: (*Tomado de Fernando Pessoa: O libro do desassosiego*) Hoxe espertei moi cedo, nun repente embarullado, baixo o estrangulamento dun tedio incomprensible. Ningún soño o provocara, ningunha realidade podería telo feito. Era un tedio absoluto e completo, pero fundado en algo. No fondo escuro da miña alma, invisibles, forzas descoñecidas trababan unha batalla na que o meu ser era o chan, e todo eu tremía co embate descoñecido. Unha náusea física da vida enteira naceu co meu espertar. Un horror a ter que vivir ergueuse comigo. Todo me pareceu oco e tiveron a impresión fría de que non hai solución para ningún problema.

ANAVISSÁ DUEHTIJAUAR. DEBILINSKIA UTEPOLIMDRÓKULI

(Na cafetería. Alba senta nunha silla e procura non escoitar os berros que Duluth pega fóra. Pouco despois entra Nefertiti e dirixese a ela).

Nefertiti insomne: ¿Podo sentar aquí, para dialogar un pouco?

Alba: Si, claro.

Nefertiti insomne: Gracias. Faga o favor de non dirixirme a palabra. Odio as charlas superficiais e teño cinco minutos. ¿enténdeme?

Alba: Si, claro.

Nefertiti insomne: ¡Lástima! Mire. Sei que isto vai parecer de risa ou para chorar, pero non, quédase no de sempre: no xusto e soporífero medio. Un monólogo máis. Non ten por que escoitarme, claro, eu tampouco a escoitaría a vostede se falase, pero non fale. Seguro que ten moito tempo. Eu non. Fáltanme cinco minutíños de nada para empezar a traballar, así que non me fale. Tócame a min. ¿Sabe o que é estar calado tantas horas, sentado nunha cama, sen poder expresarse con palabras? É moi duro. Non llo desexo a ninguén. Bueno, si, en realidade deséxollo a moita xente, (*vólvese para mirar se o escoitan*) pero é un xeito de dicir outra cousa, vostede xa me entende. As palabras son moi boas para iso. Para darlle sentidos diferentes dos que teñen e rir moito. Pero non é para o que están. Como case todo. Penso -ás veces fágoo, aínda que non convén abusar- que o único intento sabio do home é a invención da palabra. Pero se cultiva e se usa pouco e mal. E o sexo tamén é bo. E ten a vantaxe de que se pode dicir del exactamente o mesmo, por aforrarnos palabras. Niso consiste a educación: un longo proceso que tende a convencernos de que o mellor que pode facerse é aforrarse palabras, calar, é un bo sinónimo ó tempo que un hábil resumen: calar. E non é para iso para o que estou eu aquí. Non entende nada, tranquila, o que quero é... transmitirlle a miña dor. Traballo aquí, son da exposición permanente, a obra máis valiosa. A máis visitada. Nefertiti insomne. Si, son artista.

Alba: ¿Si? (*Saca a cámara e fotografía a Nefertiti*).

Nefertiti insomne: Non sei si se nota. Agora van poñer unha obra nova a facerme a competencia. A esencia da ausencia. En realidade non é nada, pero vai aparecer xente falando dela en todos os periódicos, revistas, na radio, en Internet, na tele. Contáronmo. Aquí temos prohibido ler. Home, prohibido non é a palabra, pero ninguén le, non é *cool*. O que mais eu, cando traballo, e sempre o mesmo libro. Por un lado moi ben, o da nada esa en exposición, porque ha de vir moita xente e de rebote caeranme uns cuantos, e eu, claro, eu son artista, necesito o calor do público, pero por outro... (*Alba fai o aquel de falar*) ¡Non, non fai falta que conteste, de feito prefiro que non conteste, por favor!. Teño envexa. Si. Celos. E non é cousa de autodestruirse, ¡eu leo a Paulo Coelho! ¡E en portugués, coidado! Onte escoitei no traballo que en non sei onde...

(Aparece o garda de seguridade ilegal pola porta, correndo cun sándwich mixto nun prato e unha lata de CocaCola Light na outra. Nefertiti cala, ou cambia de tema).

O garda de seguridade ilegal: (*Sírvelle a Nefertiti na mesa*). Un sándwich mixto e unha CocaCola Light sen cafeína.

Nefertiti: ¿E ti aquí?

O garda de seguridade ilegal: O camareiro. Ten un día por asuntos propios. (*Á orella*) Creo que tamén é cuestión de presuposto.

(*Marcha para detrás da barra*)

Nefertiti: (*Agora fala e come e bebe sen deixar de facer ningunha das tres cousas*).

Ah. O que lle dicía. Escoitei que, non sei onde, meteuse un tipo cargado de bombas nunha cafetería e empezou a matar xente a tiros porque non foi quen de facerse estoupar, logo tirou dúas granadas, acoitelou a varios e entón chegou a policía e fixo todo o traballo coma bos profesionais que son. Mataron ó tipo e a quince ou vinte clientes aínda que eran do seu bando, e logo o exército atentou...

Alba: Atacou. Perdoe a interrupción pero por aí non paso, as accións do exército son ataques, non atentados. Códigos de estilo. ¿Sabes o que é iso? Ninguén o sabe, pero están aí para algo. É de manual. Hai que foderse. Con perdón.

Nefertiti insomne: Iso. O exército atacou, como resposta ó asaltante da cafetería, unha aldea dos do outro bando, empezou a tirar mísiles contra os veciños do tipo e os soldados xogáronse ós dados entre eles a unhas rapaciñas. Claro, eu, visto isto, digo: pois non se está tan mal aquí. E estou farto de comer sándwich mixto, de beber cocacolalaisincaféina e de escoitar estupideces. Entra no contrato, pero é moi duro. E ademais agora co asunto das bombas, nin na cafetería estou tranquilo. Todo o día aquí metido, porque claro, non hai convenio. Os artistas de performance full-time non temos convenio, por increíble que pareza. Performance-full-time, todo-o-día-traballando, para entendernos. Claro. Teño que entender que eu son a orixe dun novo concepto artístico, aquí onde me ve. A miña vida é arte. ¡A miña vida é arte! Pero como me gustaría marchar e probar a cantar en francés, ou a ser Marlene Dietrich (*bota unha canción de O Anxo Azul, uns versíños nada máis, desa de Lili Marlen ou doutra peor, en correcto alemán de emigrante de Adina*). Ou a poñerlle nomes ós nenos. Escoitei que é moi perxudicial para os cativos que o nome remate coas mesmas letras coas que empeza o apelido. Carlos Losada, por exemplo. En cambio é moi bo para o que se bautiza un nome que empece cos mesmos sons cos que comeza o apelido. Como Rubén Ruibal. Ou ser cabalo, si, gustárame ser cabalo. Un cabalo iluminado. Ou un libro de texto, que dura máis. É que das persoas non pode un fiarse. Ou son uns cabróns ou mórrense en menos de nada. Non te fies nin de min, xa mo dicía meu pai. E dos libros de texto tampouco, claro. Eu, é que faría perfectamente como os cabalos, pensaría incluso como un cabalo (*relincha e coucea*). Pero o xudeu, o dire, contratoume para facer de Nefertiti insomne, mira ti. Estamos condenados a non entendernos e a non valorarnos como debemos. Porque eu sei idiomas, estou preparado: Anavissá duehtijauar. Debilinskia utepolimdrókuli. Non, non é grego. ¿Quere un pouco de inglés? ¡Ou! ¡Lisboa! ¡Lisboa is a beautiful place. Oporto. Oporto is a love parade. I'm from Navarra. E italiano. Placida notte e verecondo raggio della cadente luna... Dígame a min se non é para cabrearse que me traian a estas alturas competencia desleal. ¡A min! Cando o xudeu me chamou para traballar por primeira vez, ofreceume vintecinco mil pesetas por facerlle unha felación; unha mamada, para entendernos. ¿Pois sabe que lle dixen eu? Nin de coña, díxenlle, ¿vostede sabe o que é a competencia desleal? ¡Diso nada! ¡Eu non vou facer competencia desleal! Por vintecinco mil pesetas ¡un completo! E xa non queda moita xente así. No fondo son un romántico. (*Mira ó garda de seguridade*) ¡Outros tragaron!

(*Entra a artista da xiringa con Hjerebert Bönn arrastrado e afundido, Nefertiti cala de súpeto, Alba observa pero non se atreve a fotografar*).

A artista da xiringa: (*Á garda de seguridade*) ¿Un cafeíño? Si. Un café. Rapidito, non vai ser todo cobrar a fin de mes. ¿E unha palliña? ¡E unha palliña!

A garda de seguridade: (*Sen deixar de abrillantar vasos*) ¿Literal ou metafórica? ¿Manual ou oral? ¿Agora ou despois?

A artista da xiringa: Tanto ten, ¡despois! Oral, gracias. (*Mirando arredor seu*) Esta cafetería non é nada contemporánea. Xa me dirás ti. Imos ter que pedir unha partida orzamentaria para reformala de arriba a abaixo. E reservar o dereito de admisión. Se ves xente así, inapropiada, distráecche dos cadros e das esculturas e das performances, non me digas. (*Saúda a Nefertiti insomne que cumpre ó segundo o seu horario por contrato, como pode comprobar no seu reloxo, e aínda non lle toca traballar. Logo fálalle ó xudeu na orella*). Tranquilo, non falo del, xa cho prometín, aí segue. Falo da vella aquela que calceta. Sinala e describe a alguén de entre os espectadores. Unha cousa é que sexa un edificio público e outra, que deixemos entrar a calquera que veña a chamar a atención.

(*Entra Duluth, que vén recoller a Alba coa incredulidade marcada no rostro*)

Duluth: Estás perdoada. (*Bícaa funcionalmente*). Teño que confesarte algo: acabo de descubrir que sempre hai xente aínda máis estúpida e máis pesada que a túa parella.

Alba: Niso consiste o amor.

(*Alba quedou cos morritos postos para un bico máis longo do que recibiu, Nefertiti insomne érgueuse indignado e marchou sen sequera saudar á artista da xiringa, que sae inmediatamente atrás del despois de poñer o café moi quentiño entre as pernas do xudeu*).

Nefertiti insomne: ¡Vaia! ¡Cheira a tortilla! Sinto ter confiado en vostede. ¡Bolleras!

Alba: (*Mirándoo marchar*) Rompeume a cabeza. Empeza a preocuparme a tendencia ó monólogo tan acusada que temos neste país. (*Escóitase un asubío desde fóra e a garda de seguridade sae apurada facendo reverencias antes de chegar á porta*). Non entendo nada.

Duluth: Tampouco eu, pero imos. Hai unha roda de prensa, polo visto.

Alba: Non me apetece traballar.

Duluth: E teño fame

Alba: ¿E?

Duluth: Seguro que hai pinchos. É unha presentación dunha obra. Sempre hai comida. Sei de xente que sobrevive asistindo a presentacións. De libros, de obras de arte, de metros de autopista de peaxe...

Alba: ¿Antes déixasme que te leve ós baños, para reconciliarnos?

Duluth: (*Cóllea da man e arrástraa fóra da cafetería*) ¡Non!

AS PREGUNTAS DEIXÁMOLAS PARA O FINAL

(De fondo Meredith Monk. The Tale. A funcionaria titulada a carón da pantalla de seguridade agarda impaciente cargada de papeis. Mira o reloxo, intenta pensar pero non lle sae, remata cravando un dedo no nariz con perigo evidente dun derrame de materia gris).

A funcionaria titulada: ¿Cómo é posible que sendo tan lista, ás veces me guste tanto unha parvada calquera que non podo entender por que me gusta? É incoherente. ¿Que fago aquí, simulando mirar os meus dedos unidos polas xemas con este xesto feliz na cara que non parece a miña?

(Entra Nefertiti cabreado mirando o reló e métese na cama, pouco despois aparece a artista da xiringa arrastrando o xudeu que trae un café entre as pernas, obriga a levantarse a Nefertiti e achégase á porta da cafetería para chamar cun asubío ó garda de seguridade, que aparece rapidamente facendo reverencias submisas en plan ministro de exteriores diante do Emperador.

A funcionaria dálle uns papeis á artista da insulina -son os que logo lerá, agora nin os mira- e vai recoller gabardinas, sombreiros, alcachofas e cámaras de fotos por algunha sala do museo. Cando volve, a artista da xiringa os reparte entre os traballadores do museo. Antes de que acabe, aparecen Alba e Duluth, agarradas da man, Duluth diante e Alba resistíndose. A funcionaria vainas recibir e lle entrega un folleto da exposición).

A funcionaria titulada: Moitas gracias por vir.

(De fondo sigue The Tale, de Meredith Monk. Cando acaba, sexa cando sexa).

Duluth: ¡Ai, por fin!

(Volve The Tale, de Meredith Monk. Duluth bota un bafo negro longo e sonoro e vello. Saca a gravadora, rebobina un pouco e comproba en que punto está a cinta. “Salvífica”, escoita. Todos os empregados levan xa posta a gabardina, parecen periodistas de banda deseñada ou cine clásico e móvense a un tempo como un único corpo de escolopendra con brazos)

Alba: ¿Graváchela?

Duluth: Si.

Alba: ¿Por qué non me gravas a min...

Duluth: *(Consultando o folleto)* ¡E Nefertiti insomne tamén é súa!

Alba: ¿Que é Nefertiti insomne?

Duluth: A cama co tipo dentro. Aquí vén a foto.

Alba: Ah, si, ó tipo coñecino na cafetería. ¡Pero iso é a nosa cama!

Duluth: Vese que si. Polo menos é igualiña.

Alba: Non entendo nada. Nada de nada.

Duluth: Nin falta que fai. O que está claro que ese paralítico non pode...

Alba: Non lle chames paralítico. Pode pasarte a ti.

Duluth: Cando me pase non me vai importar que me chames paralítico.

Alba: ¡Vaiche castigar deus!, ¡cala!

Duluth: Esa persoa, con, digamos, unha leve minusvalía física e probablemente mental, non pode facer nada considerable “artístico”, na miña humilde opinión, claro. A primeira vista. É un prexuízo. ¿Dacordo así?.

Alba: Si pero con peros.

Duluth: ¿Apúntaste a un traballo de periodismo de investigación?

Alba: Si. ¡Qué ilu!

Duluth: Hai que intentar falar con el.

Alba: ¿As dúas?

Duluth: Calquera. Sacarlle algo en limpo.

Alba: Moderno periodismo de investigación. A miña especialidade. Saquei un cinco. ¿Será certo que estivo nun campo de concentración?

Duluth: ¿Quen cho dixo?

Alba: Ninguén mo dixo, eu sei tanto dese tipo coma ti, ou sexa, nada, pero ¿fai falta que mo dixera alguén?. ¿E se estivo? ¡Sería un notición!

Duluth: Que fácil é ser gracioso.

Alba: ¿Agora que dixen?

Duluth: Nada. E dás risa. ¿Ves? ¿Que fácil? Pareces Florinda Campoamor.

Alba: ¡Nin me fales desa lurpia da competencia! (*Pégaselle a Duluth de novo porque ve pasar Á funcionaria titulada cargada de libros*). ¿Por que a gravaches?

Duluth: ¿A quen?

Alba: A esa.

Duluth: Encántame escoitar moitas veces as mesmas estupideces pero sen ser sempre na tele ou na radio. Estupideces, digamos, máis propias, máis cercanas.

Alba: (*Agarimando a Duluth*). Pois comigo xa vas servida, ¿non?

Duluth: Saca de aí. Hai xente

Alba: ¿E que?

Duluth: Saca de aí. A traballar.

O coro de periodistas: ¡Iso, iso! ¡A traballar!
(Rodean á artista da xiringa e comezan a facerlle preguntas).

A funcionaria titulada: ¿É certo que pensan ter fillos?

A garda de seguridade ilegal: ¿Vai casar de branco?

Nefertiti insomne: ¿Canto vai cobrar por temporada?

A artista da xiringa: Por favor, as preguntas deixámolas para o final. Empezamos en cinco minutos.

Os periodistas: ¡Ahá!

A funcionaria titulada: ¡Gracias!

A garda de seguridade ilegal: ¡Disculpi!

Nefertiti insomne: ¡Perdoneu! ¡Desculpe! Excusez moi, ¡sorry!

(Duluth afasta a Alba cando ve que se lle achega a artista da xiringa. Alba aproveita e vai falar co xudeu. Primeiro parece que lle fala, logo vémolos xesticulando, primeiro coa cabeza fai si e non, logo chiscalle un ollo ó xudeu, agarimao, chiscalle o outro ollo, logo chiscalle os dous, acaba facendo xestos cos dedos).

A artista da xiringa: Pénseo: unha parte de xestos e outra de humor, sen entrar en críticas que podan incomodar ó espectador, e solucionado. Un exitazo, de verdade.

Duluth: Son periodista. Non un pallaso. (Hjerebert Bönn rosma lenemente, Alba asústase).

A artista da xiringa: ¿Outra vez? Non soporta que se lle falte ó respecto ós pallasos. Xa antes da primeira guerra traballou nun circo checo, imaxínese. ¡Coñeceu a Kafka e todo! Anímese. Aquí estivo moita xente: Howard Kiles, o pintor, ¿sabes? expoñendo unha mostra de fotografía. É moi bo. Tivemos tamén unha de escultura de Joey Hudson, o sobriño do, como se chama este conselleiro que ten así a cara. *(Pon cara de peixe lúa)*

Duluth: Un calquera, tanto ten.

A artista da xiringa: Qué divertido é ese rapaz. Outra dun... que non sei se é subsecretario, ou director de teatro, unha cousa moi rara, e que fai maragatos, ¿dise así? nas reunións oficiais, ¿sabes? ¡Ten cousas moi boas!, desas que pintas neses momentos máxicos entre a vixilia e o sono, ¿sabes? que evocan a realidade con decisión salvífica.

Duluth: ¡Por Deus! ¿Outra vez? ¿Pode repetir?

A artista da xiringa: ¿Salvífica?

Duluth: Correcto, gracias.

A artista da xiringa: E aquí temos... (*sinala o cadro do fondo*) non sei como se chama. Estivo exposta no Guggenheim. Case nada. ¡Cinco horas!

A funcionaria titulada: Amodiozko Ziriflipa, Remuíño de Amor, de Mike Nedo. Imos ter o seu vídeo. ¿Non o coñece? (*Duluth nega cun xesto.*)

Normal. A militancia nas vangardas artísticas require un esforzo. Sabía frase. Tamén é súa. De Mike. Mike Nedo. Coñezoo persoalmente. Encantaríalle a súa performance de antes.

De verdade, había ben tempo que unha performance, vaia, un suceso indefinible como o que protagonizou non me producía unha sensación tan fonda. Impresionoume, fíxome, non chorar, pero casi. Unha especie de nirvana, percibín perfectamente o seu estado de ánimo nese xeito de entrar, esa elegancia palmípeda, ese xeito de emocionar sen emocionarse, esa forza. Relembroume vagamente á exposición do noso director Hjerebert Bönn neste mesmo...

Duluth: Veño a unha roda de prensa, ¿vale? Déixenme en paz.

A artista da xiringa: ¿É a súa resposta definitiva?

Duluth: Si.

A artista da xiringa: Ben. Pois... ¡a traballar! (*Os periodistas rodéana facendo fotos.*)

A funcionaria titulada: ¿Segue sen ter unha relación sentimental estable?

A garda de seguridade ilegal: ¿Son certos os rumores que a relacionan con SuperPiñeiro?

Nefertiti insomne: ¿Síntese perxudicada polas actuacións arbitrais?

A artista da xiringa: Por favor, as preguntas deixámolas para o final... Vou rapidiño coa presentación da exposición e logo falamos do que queirades, nos pinchitos.

Duluth: ¿Non vai vir ningún medio mais?

A artista da xiringa: Medios non, esperamos que veñan enteiros, haha. (*Todos rin, menos Duluth.*) Temos aquí xa varias revistas e periódicos especializados.

Duluth: ¿Varias? Son tres.

Alba: (*Que se uniu ós periodistas.*) ¡Catro!, contigo cinco.

Os periodistas: ¡Pero somos de axencias, lista!

Alba: ¿Non fixeron ningún folleto nin nada? Aforra moito traballo.

A artista da xiringa: ¡Por suposto! (*Duluth amósalle o que ela ten e Alba achégase.*) Incluso editamos un libro. Cando acabemos a roda de prensa entregámoslle un exemplar. Pero hai que portarse ben, haha. (*Todos volven rir, excepto Duluth, claro, que lle da un codazo a Alba por secundar a estupidéz medioambiental.*)

Teño... Temos o orgullo de convidalos á presentación da última adquisición do noso museo. Trátase dunha obra dun artista moi representativo da nosa cultura e ó mesmo tempo un dos impulsores da arte contemporánea no noso país, a perfecta fusión de tradición e modernidade. El é, ademais, casualmente, o noso director e o artista con maior número de obras na colección permanente do noso museo: o magnífico artista multimedia Hjerebert Bönn.

(Todos aplauden e rodean ó xudeu, ó que alguén transporta desde o fondo, con mostras de agarrimo e babeos admirativos, volverán facelo, ben adstradiños, cada vez que escoiten o nome do artista total. A artista da insulina comeza a ler nos papeis que antes lle entregou a funcionaria titulada, que recita para si o que a outra le e case ata a corrixer cando a outra non le como ela o faría. Todos atenden, pero ós poucos vanse distraendo. Duluth bebe, Alba busca no espello un sorriso esplendoroso e limpo, Nefertiti rãñase onde lle peta, alguén durme e cabecea. Só a funcionaria escoita e de memoria repite cos beizos silenciosos as palabras da artista da xiringa, e Duluth durante uns segundos tamén atende sorprendida, lendo no papel o que escoita pola orella).

A artista da xiringa: Hjerebert Bonn é un artista de sobra coñecido, con proxección internacional, que, antes de expoñer aquí estivo en Cincinatti, Johannesburgo, Ouagadougou, Tegucigalpa e varias capitais de máis de catro sílabas todas elas curiosamente. *(Crávalle os ollos á funcionaria titulada)*. Esta exposición, aínda que a palabra, como adoita ser habitual cando se aplica ás verdadeiras obras de arte, non lle senta ben ó concepto que a orixina, é unha intervención na realidade exenta do ánimo de manipular, unha creación carregada de inocencia que nós queremos dar a coñecer incidindo sobre todo na difusión simple da súa existencia carente do máis mínimo interese. Na repetición está o éxito. Pasa páxina. Na repetición está o éxito. *(Comproba que a repetición aparece no texto e está a piques de repetila por terceira vez cando le case sen se decatar a seguinte frase que explica o entorto –máis ou menos)*. Prediquemos co exemplo. Cremos que ese é o camiño para xerar verdadeira cultura: non involucrar, non dirixir; debe ser o pobo, cada cidadán -e cando digo cidadán aludo á etimoloxía romana da palabra- debe ser o pobo, dicía, o que decida e cree. Esa é a esencia. Queremos crear o desexo, crear a necesidade, porque iso é o que a xente necesita: necesitar cultura.

Duluth: Se vai seguir lendo no folleto xa pode parar. Sabemos ler todos.

O garda de seguridade: Eu en galego teño dificultades pero, claro, tanto ten, este non é o meu papel.

Nefertiti insomne: ¡Nin este o meu, no te jode!

Duluth: Por min non é necesario que siga. Farei o que eles: reproducirei integramente o papelucho que acaban de entregarnos. Páxina completa e foto. ¿Onde están as fotos?

A artista da xiringa: ¿Foto?

A funcionaria titulada: ¡Os canapés! ¡Existen os canapés!

A artista da xiringa: ¡Os canapés, o viño! ¡Unha revelación! ¡Hala a comer, que paga a Xunta! ¡Perdón! Este texto estaba corrixido. Hala a comer, que é de balde.

(Todos se lanzan ós canapés que a funcionaria foi recoller antes de sacar o teléfono e chamar. Soa outro móbil, é o da artista da xiringa, a melodía é “Xuntos máis lonxe”, Juan Pardo. Duluth aínda non deixou de observa-la).

Aí, o teléfono. Desculpádeme. Pois vou aproveitar para facer un monólogo, ¡qué caramba!

(Ó público)

Non entenden nada. ¿Non? Pois os que queiran poden saír pola porta, supoñemos que non interferirá de xeito decisivo na calidade do espectáculo, aínda que supoño que si no espírito decote optimista e alegre dos integrantes deste grupo, desta troupe de teatro.

(Abre a porta da rúa, ou sinálaa se non lle queda a man, e bérralle a algún espectador que quere fuxir "Senta aí, cagón". Logo sigue falando polo teléfono).

¿Si? Non, non estou. Veña, para ti si, por ser quen es, ha, ha. ¿Reformas? Si. Unha planta máis. Si. Non sei cal é o presuposto e agora o director non pode informarme, está indisposto. ¿Motivo? Un tanto por cento. ¡Ah!

(Susurrando).

Pois porque é paralítico cerebral ou algo peor, por qué vai ser.

¿Compras? A última noticia que teño é que os 30 gramos de merda en bote de Piero Manzoni, si, ¿sabes? custan 30.000 euros. Cinco millóns, vaia. ¡Si, home, si!, a firma é a firma, pero podemos buscar alguén aquí que cague con puntería, pagámoslle a metade e asunto arranxado. Xa teño varios candidatos, pero unha moi especial, con *feeling*, ¿sabes?. O mesmo fixemos coa cama do hall e ninguén se enterou. ¡O plaxio sae baratísimo!

(Á funcionaria titulada, que vén dicirlle que fale máis baixo, ou doutra cousa, porque Duluth non deixa de escoitala).

¡A ver se aprendes a escribir!

(Outra vez ó teléfono)

¡Non! A esa hora non podoo. Ás doce teño reunión co secretario do conselleiro. ¡Non! Ás trece teño que recibir a un colectivo de artistas visuais invidentes ou xordos ou algo así. ¿Pola tarde? A tarde téñoa toda ocupada. Primeiro unha inauguración dunha galería e despois a reunión da directiva da fundación, ¡non, non! eu non estou, pero a ver se falta alguén e me enchufan a min dunha... dunha vez. Outro día... Esta semana... Esta semana téñoa toda ocupada menos domingo. ¿Domingo?. Si, se non hai outro remedio... Vale. ¿¿Ás dez da mañá!?. Ben. Moi ben. Si.

(Colga)

Hai que joderse coas vantaxes da emancipación feminina.

(Á funcionaria)

¡E ti a ver se aprendes a escribir!

(Ao xudeu)

E ti tamén, cari, que seica lle temos a cabeza feita un lío a todos estes.

(O xudeu vomita.)

Hjerebert Bönn: *(Tomado de Fernando Pessoa: O libro do desasossego)*

Hai porcos ós que repugna a súa propia porquería, pero non se alonxan dela por ese mesmo extremo dun sentimento polo que un empavorecido non se afasta do perigo. Hai porcos do destino, coma min, que non se apartan da trivialidade cotiá por esa mesma atracción da propia impotencia. Son aves fascinadas pola ausencia de serpe; moscas que voan polos troncos sen ver nada ata que chegan ó alcance viscoso da lingua do camaleón.

(Ó tempo deste monólogo todos fican quedos con bebidas e comidas na man, ou van desfácendose en alcol, Duluth ergue a cabeza, e cando Hjerebert Bönn remata, vomita. Seguen nos pinchitos da roda de prensa, pero as botellas e as bandexas están vacías –ou baleiras, hai a quen lle gusta máis-. Duluth ten o libro da exposición na man e o abre e o pecha incrédula, pasa páxinas para adiante e para atrás, está evidentemente bebida, como case todos, fala a berros pero só Alba lle presta atención, os demais comen e beben e conversan de fútbol, corazón de verán-outono-inverno e Curro Romero).

Duluth: *(Limpándose os fociños coa manga da chaqueta)* Isto é un timo. Un timo salchichero. Unha de morro. ¡É todo letra! Non hai foto da obra. Todo rolo. Non hai nada.

Alba: Qué escándalo. Eu imaxino o Lecturas así e me da un chungo, tía.

Duluth: Seguro que nin hai obra. Acompáñame.

Alba: ¿Onde?

Duluth: Acepto a túa oferta. Ós baños. ¿A que nunca botaches un nun museo?

Alba: Non, ¿ti si? ¡¿Ti si?!

Duluth: ¿A ti que che importa?

Alba: ¿Si? Céntame, céntame... ¿Ves que sorte ser lesbianas? Porque así podemos entrar no mesmo baño sen que ninguén...

Duluth: ¡Cala! (*Amable ata o extremo vai despedirse da funcionaria titulada e da artista da xiringa*)
Nós marchamos. Moitas gracias por todo.

A artista da xiringa: ¿Non vai reflexionar sobre a oferta que lle fixemos? Sen presa. Pode ser un búm.

Duluth: Non. O meu traballo é outro. Gracias.

A artista da xiringa: Nada, nada. Ata outra ocasión. ¿Non nos deixa un teléfono de contacto?

Duluth: Estamos no camerino ata a próxima escena.

(Duluth sae apoiada en Alba, todos as despiden pero non deixan de observalas ata que desaparecen pola porta).

A artista da xiringa: Isto é un timo. Un timo salchichero. Esa foca quere traernos problemas. (*Á funcionaria*). A xente quere ver, tocar, oír, quere chicha, ¡subnormal! ¡Lucíche! Ai, se por min fora, eu si que facía arte. Pero non podo pagarme. Demasiado ilegal. Quen me vería, de artista, baixando por unhas escaleiras, rodeada de machotes cachas, bailando e cantando, como Norma Duval.

Nefertiti insomne: ¡Qué artista marabillosa!

A artista da xiringa: E ter un programa na tele, como Bárbara Rei pero sen necesidade de chuparlla a ninguén, pero... Tocoume este personaxe plano e insulso, que lle vou facer.

O garda de seguridade ilegal: ¡Pois anda que o meu!

A artista da xiringa: (*Polo xudeu, ó que pega un capón que o fai caer da silla*). Unha tamén querría ser artista, pero non ten ideas. No ten ideas. E mírao a el. Todo o día parindo, como quen di, en soños pero parindo. Qué papel protagónico desaproveitado. Canto mellor non sería verme a min rodeada de nazis, altos, guapos, loiros, cos seus uniformes grises, as súas gorras de prato e botas de caña negra, o seu aspecto de xenerais, dende os oficiais de alto rango ata os soldados máis chusqueros, guapos, guapísimos, e eu no medio, (*Canta e todos con ela bailan e corean ata caer con estrépito acrobático*) “tomorrow belongs, tomorrow belongs, tomorrow belongs to meeeeeee!!!!”
Pero non dou para mais, claro. ¡E con estes coros!

NIN PARA DEFECAR, NIN PARA ORINAR, NIN PARA CAMBIAR O TAMPÓN

Hjerebert Bönn: *(Tomado de Fernando Pessoa: O livro do desassossego)* Finxir é amar. Non vexo nunca un fermoso sorriso ou unha mirada significativa sen que medite, de súpeto, e sexa de quen sexa a mirada ou o sorriso, cal é, no fondo, a alma dona do rostro que sorri ou mira, se a do estadista que nos quere comprar ou a da prostituta que quere que a compremos. Pero o estadista que nos compra amounos, polo menos para comprarnos; e a prostituta a quen compramos amou, polo menos, o feito de que a compráramos. Non fuximos, por máis que queiramos, da fraternidade universal. Todos nos amamos os uns ós outros, e a mentira é o bico que cambiamos.

(Nun cuarto de baño moi pequeno, pechadas e apretadas, Duluth e Alba. Esta intenta meterlle man, aquela escapa como pode saltando a taza do water e tenta explicarlle que a súa misión é outra. De fondo, “tomorrow belongs to me”, versión confusa a cargo do coro de empregados do Edificio da Arte).

Alba: ¡Tómasme o pelo! ¡Prometéchesme un polvo! ¡Con uve, que te coñezo!

Duluth: Por orden, primeiro ofrecínche un traballo. Tenta ser responsable. Un traballo de periodismo de investigación. Quero ver esa obra de arte. Saber se existe.

Alba: E eu tamén, pero podemos aproveitar o tempo. Tes que recoñecer que botar a tarde pechadas nun retrete é un aburrimento.

Duluth: Pois aínda temos que esperar ata que pechen e roubar unha foto. Vai ser portada, dígocho eu. Fraude público, desfalco, a saber cantos delitos está cometendo esa gicha. ¿Falaches con el?

Alba: ¿Co director? Sí. Bueno, intentei crear un código de comunicación entre nós a base de signos diversos e...

Duluth: ¿Que?

Alba: Falei eu. El dáballle á cabeza para arriba e para abaixo, *(imita o tremer dun parkinsoniano)* seguido, como se quixera dicir que sí pero discretamente. Confirmoume que estivo nun campo de concentración, que son parella de feito el e a tipa do sombreiro, que foi máximo goleador nun Mundial e que lle fixo as beiras a miss universo 1948 con resultado positivo. Os asuntos de mais interese. Non me deu tempo a mais.

(Duluth cala e mira a Alba en silencio un bo cacho. Rómpeuse o silencio –algo tenso, vaia- co ruído dunha cisterna que descarga).

SÁCAME INMEDIATAMENTE DESE SOÑO

(Luces de seguridade no museo pechado. Entra a garda de seguridade ilegal abrochándose os pantalóns. Colle e dobra folletos e entradas que se lle amorean na mesa. Toma pastillas. Ou se cadra nin se lle ve, é alguén que fala no escuro. Mira ás cámaras de seguridade, á pantalla que emite as imaxes que ás cámaras recollen, ás portas).

O garda de seguridade ilegal: Se alguén entra soan as alarmas das portas. Se hai un lume, soa a de incendios (*mira á pantalla*). No fondo é práctico. Se tes algo así instalado na casa, ti podes estar aquí, por exemplo, ou en Xapón, e por Internet, cun portátil que mercas por trescentas mil, conéctaste e podes controlar a túa casa. Incluso podes poñe-la lavadora, ou o forno. Ou ver como van morrendo as plantas. Ou como o po vai pousando nos mobles a cada hora que medra e morre, e nos cristais. E podes ve-lo can, que non pasou os controles sanitarios de inmigración, o can que quedou na casa e xa está podrecendo de fame nunha esquina da alfombra. E como todo parece máis escuro e máis triste sen eu estar alí. Se traballo un ano completo e aforro para iso, nada de copas, nada de drogas, nada de cine, nada de chocolate, nada de peixe fresco, nada de tabaco, si me aburro aínda máis do que me aburro, vaia, poderei instalalo. E mercarei tamén un aparato que dosifique a comida para que o bicho non se me morra outra vez. Claro que. Tamén. Podería volver á miña casa. (*Límpase as bágoas*) Hai que traballar. Axuda a esquecer, o traballo é saúde. Algo bo había de ter. (*Ensaia a mesma frase con diferentes tons, ou quenta a voz*). ¡É de balde! ¡É de balde! ¡É de balde!

(Pénsao e diríxese á cama. Dentro, feito un nobelo, durme Nefertiti insomne completamente oculto baixo o edredón. Rodéaa, dubida, métese dentro, toma a última pastilla e durme. Escóitase unha explosión, vese fume, ou non, simplemente Duluth apunta á colilla coa lanterna. Está con Alba buscando a obra nova, consultando o plano do edificio nun folleto explicativo axudada pola linterna. As dúas van ataviadas cun antifaz negro. Descubre o carteliño da obra pero non á obra en si).

Duluth: Aquí está. ¡Non hai nada! Zorra inmunda.

Alba: (*Corrixíndoa*) ¡Raposa! ¡Que angustias me fas pasar!. Primeiro entras berrando coma unha porca. Logo agarras unha pea e incumpres unha promesa de amor e agora métesme neste lío. (*Por Amodiozko Ziriflipa*) Gústame este cuadro. ¡A ti qué máis che ten se hai algo ou non hai nada?

Duluth: ¿Vas colaborar ou non?

Alba: Isto é unha loucura. (*Duluth desaparece buscando por unha porta lateral*). Hoxe soñei que estaba preñada. De nove meses e medio polo menos. Estaba sentada no sofá. Pero como estaba vaga empezou a nacer o bebocho, alí mesmo, notei como ía saíndo a cabeza, pero eu dicía: non teño ganas de que salga. E provoquille unha deformación. Na cabeza. Polo resto estaba normal. O rapaz choraba, e ría. Era feísimo. O médico chamou por teléfono e dixo: hai que esperar á evolución.

Duluth: ¿Supoño que sería fillo meu?

Alba: Si. Eras o pai.

Duluth: Gústame.

Alba: E eu a nai. Pero ti te despreocupabas. Andabas por alí, víasme parir, pero pasabas de min.

Duluth: Iso gústame máis aínda.

Alba: Creo que pasabas por alí e non parabas de camiñar dicindo artigos para a miña revista na gravadora. Todo sobre cotilleos e así.

Duluth: ¿Eu? ¿Escribindo noticias rosa?

Alba: Claro. Supoño que sería no futuro. Se cho ofrecese non dirías que non, ¿non? Creo que traballabas para o meu proxecto. “Hoxendía, unha visión da casquería aborixen”. Unha revista do corazón só para Galicia. Como xeito de reafirmación e todo iso. Falando dos ligues de Fraga, de Gayoso, dos da telegaita, dos futbolistas...

Duluth: Nos forraríamos.

Alba: Non creo. ¡Seguíamos vivindo aquí!

Duluth: ¿Isto a que viña?

Alba: Estaba contándote un soño meu.

Duluth: ¿Para qué?

Alba: ¿E por que non?

Duluth: ¿Nesta situación?

Alba: Ti tesme metida nun soño teu, ¿non?

Duluth: Esto non é cousa miña. Sácame inmediatamente dese soño. Intenta estar ó que hai que estar.

Alba: Estabas bebendo unha cervexa.

Duluth: Mmm.

Alba: Riquísima, ¿a que si?. E tamén dicías temas do meu último exame en Xornalismo, nin sei como se chamaba a asignatura. Era no futuro, pero eu aínda non acabara a carreira. Logo soñei que ía enterrar á miña avoa. E tiñamos que lavala, maquillala, poñerlle o vestido, facer a caixa, buscar o sitio, cavar a fochanca. Horrible.

(Duluth foi parando nas catro cámaras e fíxolle unha figa a unha, a outra botoulle a lingua, cuspiu á terceira e dubidou na cuarta. Alba decátase por fin de que non lle fai caso).

Nin puto caso. ¿Estarán gravando? Qué porcos. Quen lles deu permiso. E despois ía ó exame.

Duluth: E o noso fillo pasábache as chuletas. *(Fai un corte de mangas á cuarta cámara).*

Alba: Non, facíalle un numerito ó tribunal. Tiña un tribunal porque estaba en sétima convocatoria. *(Imita un bebocho que fala).* Gugu tata, ¡ble blee!, e todo iso. Escarallábanse coa risa.

Duluth: ¿Recén nacido? ¡Aprobarías!

Alba: ¡Aprobaríolas! ¡Qué va! Oe, Duluth, nos soños non podo evitar pelexar por cobrar un soldo digno e traballar o menos posible, soño con traballar para o estado; o cal pon en cuestión moi seriamente as miñas ideas políticas e o meu carácter real, ¿non cres?

Duluth: ¿Pero tes?

Alba: ¿Carácter ou ideas?

Duluth: Calquera das dúas cousas.

Alba: Non.

Duluth: (*Abofetéaa, Alba chora*). Imbécil. É ridículo.

Alba: ¿E o dos antifaces non é ridículo?

Duluth: ¿Qué querías, unha media, e que saísemos co rostro deformado en todas as gravacións? ¿Ou un pasamontañas de connotacións revolucionarias? Só por iso poden caerche varios anos. Cumpridos integramente. ¡Un antifaz! Perfecto. ¿Ti cres que escoitan?

Alba: Isto non está ben.

Duluth: ¿O que?

Alba: Estar aquí. Roubar.

Duluth: Roubar-unha-foto. Investigar. Ademais, a nada non se pode roubar, non se pode roubar, porque, en fin, non fai falta explicación, ¿non? Ti tranquila. Colle por aí. (*Dálle un dos palitroques que están diante da obra, dos que se usan para separar ós espectadores da obra de arte co fin de que non as deteriorenen coas súas mans impuras ou coas súas babas incontenibles*). Colle por aí. Colle por aí. (*Alba obedece*) E mira a cámara.

Alba: ¿Para que?

Duluth: Faime caso. Mira a cámara. E di, vocalizando moi ben: Eu tamén son responsable deste acto de protesta inútil.

Alba: ¿Para que?

Duluth: Faime caso. Eu tamén son responsable deste acto de protesta inútil.

Alba: Eu tamén son responsable deste acto de protesta inútil.

Duluth: (*Duluth arranca e garda o carteliño: “A ESENCIA DA AUSENCIA. Hjerebert Bonn, Praga 1915, Fefiñáns 2099. Nada sobre nada”*) Vale. Imos.

Alba: ¡Fixéchelo para implicarme!

(Duluth achégase á última peciña de Nefertiti insomne, anícase, cóllea, míraa, amósalla á cámara, saca o chisqueiro, préndea e bota unha longa fumarada. Saltan as alarmas de incendio:

“O Real Decreto 192/88 establece a prohibición de fumar en...”

¿Quen non recorda como remata?. Entran a artista da xiringa despamelada e despelurciada arrasando ó homiño da cadeira de rodas e tras deles a funcionaria titulada.)

A artista da xiringa: (*A Duluth*) Mira quen me vai facer un traballiño que me encanta a moi bo prezo. ¡Vas triunfar, querida!

Duluth: ¡Estafadores! ¡Non hai nada!

A artista da xiringa: ¡Caramba, caramba! Ser quen de ver a nada. ¡E a esa distancia! Este artista

para moito menos necesita dúas asesoras, unha para pensar e outra para facer. É vostede moi intelixente, pero non abondo. Nada. É exactamente o que se anuncia nese carteliño que roubou e que agora leva na man. ¿Quere que llo lea? (*Achégase a Duluth*)

A funcionaria titulada: Non é preciso. “*A ESENCIA DA AUSENCIA. Hjerebert Bonn, Praga 1915, Fefiñáns 2099. Nada sobre nada*” Escribino eu mesma.

A artista da xeringa: Nós mesmas. Consensuadamente.

A funcionaria titulada: Nós mesmas, claro. Consensuadamente, pero coa aprobación deste home.

Duluth: ¿E que?

A artista da xeringa: E... ¡nada!. Asistiu vostede en exclusiva á exposición dun novo concepto artístico e ¿qué pretende? ¿Denunciarnos? Fágao. Podo asegurarlle que é das mellores cousas que nos poden suceder se queremos que a exposición teña éxito. Montar un bo escándalo. (*Saca unha chequera, ou unha man de billetes morados deses que non se ven máis que nos carteis dos bancos*). Denúncienos, pagarémoslle segundo as tarifas vixentes de publicidade nos periódicos. Aínda que eu teño máis posibilidades de facelo, de denunciar, quero decir. Entraron aquí pola forza, roubaron, fixeron fotografías nun museo sen permiso, tocaron obras de arte...

Alba: ¡Non tocamos nada!

A artista da xeringa: ¡Precisamente, máis ó meu favor! Tocaron unha obra de arte que ía inaugurar o mesmísimo señor presidente, e tocárona antes que el. ¡Uyuyuyuyuyyy!

Duluth: Unha obra de arte non pode ser nada.

A funcionaria titulada: ¡Materialista!

A artista da xeringa: Unha obra de arte pode ser exactamente o que un quere que sexa. Algunhas obras de arte teñen as súas peculiaridades. ¿Coñece “A fonte” de Marcel Duchamp? ¡Deixe falar! (*Polo público*) Sei que a coñece pero probablemente moitos deses non.

Duluth: Non se perden moito.

A artista da xeringa: “A fonte”. Un urinario elevado a obra de arte. ¿Coñece a “Merda de artista” de Piero Manzoni? ¡Menudo luxo! Sae cada gramo por mil euros, non os gana esta nun mes.

A funcionaria titulada: Non, pero tanto ten, porque teño fe. Para ver a arte, para sentila, para percibir a “claritas”, hai que ter fe. Quen non ten fe, ¡non, non, non! non pode vir a un museo. Os que realmente traballamos coa arte hoxendía, e temos fe, sabemos ver a arte sen confundir cousas superfluas coa arte. Hoxendía a arte é o noso deus. Para os que realmente sabemos velo. É tal a forza da arte que hai xente, coma min, que non concibe o mundo sen arte. (*Entra ós poucos nunha especie de éxtase convulsivo e bótase a bailar ata rematar cara ó público de xeonllos, co lombo pegado ó chan e unha man tapando o que non quere que se lle vexa.*).

Duluth: Tamén hai xente que non concibe o mundo sen Ikea.

Alba: ¡Claro!

A funcionaria titulada: (*Segue extasiada*) En resumen, eu o que quería decir é que o do salario mensual...

A artista da xiringa: O que quere decir a miña asesora é que o diñeiro é secundario, que o museo é hoxendía coma as igrexas no seu tempo. ¿Sabes? Como os templos en cada civilización. Hai que ir alí, e tragar o que boten. Parafraseando a un gran gobernante sudamericano da década dos setenta, con nome de personaxe de madeira dun conto pero acabado en “et”: aquí non se vén a pensar, vense a sentir, e ó que lle sobren forzas, que faga deporte. ¿Ten vostede un mínimo de puntería no acto da defecación? Propóñolle outro negocio. Acumulable ó da performance do “pero”.

Duluth: O importante aquí é si se pode decir á xente que nada é unha obra de arte

A artista da xiringa: O importante aquí é saber quen manda... Iso é todo. *(A Alba e á funcionaria).* Deixádenos falar un momentíño a soas.

(Alba e a funcionaria titulada afástanse. Cando se topan a certa distancia A funcionaria fala).

A funcionaria titulada: *(A Alba e ó mundo).* A miña materialidade vólvese enerxía latente antes dunha performance. Podo percibir por cada poro, por cada fenda do meu corpo un impulso minúsculo, que me separa do chan. E logo durante a performance sinto medrar unha burbulla translúcida que me eleva, máis e máis, ata que todo se volve vermello.

Alba: *(A funcionaria vai reaxindo pouco a pouco e tenta escoitar o que falan a artista de xiringa e Duluth. A artista da xiringa saca billetes, sinala ás cámaras, ofrécellos a Duluth que ós poucos vaise amoucando e acaba por chorar desconsolada co faixo de billetes na man).* A min gustárame saber o que é certo e o que non para crelo tamén. No da arte por exemplo. Porque non vou ser a única que non se entera de nada. E se supón que se sabes eso... Se hai xente que dubida e hai xente que cre, ¿cal das dúas posturas é a mellor? ¿Ningunha das dúas? Eu aposto a que prefiro estar cos que cren en algo pero necesito saber se eu creo tamén ou non, e se existe iso no que cren ou non. ¿Enténdeme ou non? Porque, se non existe... Pero é un agobio vivir na dúbida. Mete medo. Eu pido sempre o mesmo cando remato as miñas oracións. Querido deus: se existes, fai algo, e se non, deixa de dar a lata.

A funcionaria titulada: O importante. O realmente importante hoxendía, o camiño a seguir pola arte é que dalgún xeito ten que rexistrar no seu seo a posibilidade da súa inexistencia, niso ten vostede razón. Pero... *(Ri estúpidamente e corre a a asesorar á súa superiora do convento. Duluth chegou ó seu carón chorando, Alba tenta consolala).*

Duluth: *(Chora e os billetes saenlle por fóra dos peto)s.* Trincáronos ben trincadas. Hai unha idea, está claro, un concepto. Iso jódemme. Unha idea non pode roubarse, nin negarse, nin denunciarse que non existe, non sei si me explico. É como un círculo vicioso, coma unha pescadiña...

Alba: Unha carioca.

Duluth: ¡Sacto!. E teñen todo gravado polas cámaras. Se me denuncia poden caerme case tantos anos coma por pensar cousas raras e levar pasamontañas. ¡Teño que prostituírme, Alba! ¡Teño que actuar para ela! *(Silandeira, saca un mangado de billetes de cada peto e bótaos a voar).* ¡Pagan de puta madre!

A funcionaria titulada: ¿Aceptou?

A artista da xiringa: ¡Aceptou! ¡Vivan os artistas bohemios! ¡Pola liberdade, a verdade, a beleza e o amor!

Todos: ¡Vivan!

(Duluth tira máis diñeiro polo aire e, no medio dunha chuva de billetes morados, comeza a executar a súa performance debidamente adaptada ás necesidades rítmicas impostas pola artista da xiringa ó tempo que o resto da plantilla executa unha cerimonia festiva digna de Hollywood).

CINCO FINAIS (ou así)

(Mentres se escoita a Hjerebert Bönn, Duluth vaise espindo. A bronca inicial da entrada do museo converteuse nun número de danza con “pero” final. A artista da xiringa e maila funcionaria achéganse á garda de seguridade ilegal que durme con Nefertiti, despértana a cachetadas, a garda érguese e corre ó seu posto de traballo a contemplar a escena incomprendible da muller que danza e todos contemplan. Alba métese na cama e descubre a Nefertiti, que vai espertando e mira perplexo todo o que sucede ó seu redor).

Hjerebert Bönn: *(Tomado de Fernando Pessoa: O libro do desasossego)* Damos comunmente a nosas ideas do descoñecido o color das nosas nocións do coñecido. Se chamamos á morte un soño é porque parece un soño por fóra; se chamamos á morte unha nova vida, é porque parece unha cousa diferente á vida. Con pequenos malentendidos coa realidade construímos as crenzas e as esperanzas, e vivimos das códeas ás que chamamos pans, como os nenos pobres que xogan a ser felices. Pero así é toda a vida; polo menos, ese é o sistema de vida particular ó que en xeral, se chama civilización. A civilización consiste en darlle a algo un nome que non lle compete, e despois soñar sobre o resultado. E realmente o nome falso e o soño verdadeiro crean unha nova realidade.

Duluth: *(Rematando a súa obra de arte).* Pero...

(O xudeu rosma aínda que ese “pero” final ten como música, e a artista da xiringa inxéctalle de volta o maravilloso líquido morado. Alba escoita a gravación de Duluth: “É de balde, é de balde. Afogados. Afogados e azuis, e hinchados. Lapislázuli. Salvífica. ¿Salvífica?”. Colle o mando da televisión e préndea. Duluth con outro mando prende a música e comeza a soar “Duerme negro”).

Alba: Non sei por que escoitas esa música tan agobiante.

Duluth: Porque é aínda moito máis alegre que a que teño dentro. *(Pon cara de trascendente irónica, volve escoitar a gravación e decide apuntar na libretiña).*

Alba: Hai algún secreto para ser interesante?

Duluth: Si, o silencio.

(Alba mira arredor seu con incredulidade, Duluth segue apuntando. Mira para Nefertiti e agarímao cando non cre que Alba poda descubrila).

Alba: Isto é a nosa cama, ¿non?

Duluth: ¡Que obsesión coa propiedade privada! ¡Si!

Alba: ¿Pois como me explicas que estea nun museo? ¿E que fan estes aquí?

Duluth: Porque estás soñando. Supoño.

Alba: ¿E ti?

Duluth: Tamén. Ou estou no teu soño. Ou viceversa. ¡Qué máis dá!

Alba: Así que se me peta podo deixar de soñarte. ¿Sabes que te pasaría?

Duluth: Que seguiría aquí, supoño. Tan tranquila

A artista da xiringa: Iso é o que ti quixeras. Non estarías en ningures. Ti, e esa, e eu, non somos mais que cousas coas que este (*polo xudeu*) está soñando.

A garda de seguridade ilegal: (*Mira incrédulo e beodo ós monitores*). Pero logo. ¿Non é certo? ¿Non?

A artista da xiringa: Se el espertase, ti apagaríaste, zas, coma unha veliña. Non me sae, esta frase non a dou dito ben.

Alba: Pois anda que esta miña: Estamos vivindo unhas horas dunha vidas que non nos corresponden.

Hjerebert Bönn: (*Tomado de Fernando Pessoa: O libro do desasossego*) Crei en min varias personalidades. Creo personalidades constantemente. Cada soño meu é inmediatamente, no momento de aparecer soñado, encarnado noutra persoa que pasa a soñalo, e non eu. Para crear, destrúinme; tanto me exterioricei dentro de min, que dentro de min non existo senón exteriormente. Son a escena viva pola que pasa varios actores representando varias pezas.

(Ao tempo que se escoita falar a Hjerebert Bönn, Duluth érguese e varre cunha vasoira extraordinariamente pequena, leva ata fora de luz a colilla, a peza última de Nefertiti insomne. Alba, en primeiro plano, sentada na cama, mira ó público directamente. Tom Waits canta Alice, e cando remata di iso de “everything you can think of is true”, escoitase unha máquina de escribir, Duluth volve á cama do lado de Alba, bicanse e vaise a escuro co xudeu quitándose as gafas, ou unha pistola do peto, se cadra unha lanterna, ou calquera cousa que dea luz ou chame a atención sobre el, poida que abonde un sutil movemento, coma que cun chisqueiro prenda o pitillo que Nefertiti leva á boca sen tocarse sequera lume e tabaco, ou que siga sen facer nada pero teña foco. A artista da xiringa prepara unha nova dose para o xudeu, no fondo un monstro de tres cabezas e alcachofas contempla a escena ocultando o Remuíño de Amor con expresión atormentada, ou de odio, de carraxe, de raiba, cántos sinónimos máis haberá en correcto galego. Non se fai o escuro. Os actores seguen falando inmóbiles coma nun cadro. A música segue soando).

Alba: ¿Que facemos? Non aplauden. Non saben que é o final. Eu xa dixen que non é rotundo.

Nefertiti insomne: É que hai cinco finais, ou así. Aquí todo o mundo é artista, todo o mundo ten ideas, ¡e claro! As creacións colectivas... é o que teñen. (*A Duluth*) ¡Deixa de meterme man!

A artista da xiringa: ¡Non sei de que vos queixades! Unha lanterna, unha cadeira de rodas, auga no escenario, xente rapada, recortes que non iluminan pero crean ambiente, ¿sabes?, pouco que contar e nada importante, cámara branca, ¡modernísimo!. E hoxe estivestes todos sublimes, marabilloso. Cheo de sentimentalidade.

A garda de seguridade ilegal: (*Ebrio, absolutamente*) Eu tampouco entendemos nada.

A funcionaria titulada: Eu creo que isto carece de relación co contexto.

Nefertiti insomne: Queres dicir que é absurdo, ¿non? Nonsense, absurd, en inglés, ab-surd.

Duluth ¡Nonsenseces!. (*Apunta a palabra*)

A garda de seguridade ilegal: Nin siquiera. Se polo menos fose absurdo. Ou absurd, ou como se diga.

A artista da xiringa: Unha canción. Eu propoño que rematemos cunha canción que levante os ánimos despois de tanto nihilismo e tanta merda. Os nihilistas non son nada. ¡Absurd!

Duluth: Ja. Ja. Ja. (*A Alba*) Seguen aí. O público segue aí. Veña, fálalles.

Alba: ¿Eu?

Duluth: Si. Caes mellor. O teu personaxe cae mellor.

Alba: *(Como que si pero...)* Non...

Duluth: E ademais es a prota

Alba: ¡Ai, si! Pero mañá tócalle a outro. Ou a outra, digo eu. Pode tocarlle tamén a outra, ¿non?

Duluth: Si... ¡Fala!

Alba: *(Ó público. Todos os demais permanecen absolutamente estáticos).* Hola, son Alba. Quero agradecerlles que viñeran á miña obra de teatro. Bueno, á nosa. Quen nos dera que fose mellor, pero é unha parvada. Horrible, non se entende nada, ¿verdade?. Os feitos están terxiversados, moitas veces de xeito intencionado, con fins cómicos ou dramáticos, ou simplemente para confundir ó público, como na tele. O autor e o director decidiron eliminar todo atisbo de intelixencia. Agora o espectáculo é moito máis corto, claro. *(Mira o reló).* Cincuenta minutos, escasos, ou unha hora e media, non sei ben, por aí. Moito máis corto. Antes duraba días. Tan curta que de feito, este é o final da obra. *(Ponse en pé e fai unha reverencia)* Moitas gracias. Non é broma. Poden irse.

Hjerebert Bönn: *(Tomado de Gocho Yamamoto: Hagakure: O libro secreto dos samurais)*

Neste mundo fugaz como un soño, vivir no sufrimento e non facer máis que cousas desagradables é unha pura loucura. Este principio, mal interpretado, pode resultar perxudicial, polo que decidín non aprenderllo ós meus xoves discípulos.

Adoro o sono. Como resposta á situación actual do mundo, penso que o mellor que podoo facer é entrar na miña casa e botarme a durmir.

(Todos miran ó público para ver se marcha, cando o xudeu remata o parlamento é a única figura recoñecible e iluminada na escena, a artista da xiringa adianta a cadeira de rodas e chupa o foco que el tiña).

A artista da xiringa: ¿A que es muy intelectual, muy contemporáneo? ¡Bravo!

(Aplaud e con ela todos se adiantan e saúdan con moito estilo, se cadra ata pegan chimpos sobre as puntas dos pés e atravesan o escenario con trote cochineiro, entrecruzándose e abrindo os brazos para recibir no peito a ovación do público, Hjerebert Bönn despídese ridiculamente coa man e un sorriso, qué sublime descomposición de personaxe, cando rematan as palabras faise o derradeiro escuro, sen tempo non era).

TEXTOS EDITADOS POLA R.G.T.

- Vicente Montoto:** “*Ourense empalme*” (nº 14)
- Alfonso Armada:** “*Carminha xogando*” Traducción: Mª Lourdes Vega Alonso (nº 15)
- Juan Mayorga:** “*Lexión*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos (nº 16)
- José Ramón Fernández:** “*Mariana*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos (nº 16)
- Manuel Forcadela:** “*Santiago, Santiago*” (nº 17)
- Xosé Manuel Pazos:** “*María Soliña*”, “*Crónica de Pantagruel*” (nº 18)
- Bertolt Brecht:** “*Pequeno Organon*”, Traducción: María Vázquez (nº 19)
- Asja Srnec:** “*As vodas mortas*”, Versión ao galego: Pedro P. Riobó (nº 20)
- Itziar Pascual:** “*Holliday Aut. Postal de amor*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos (nº 21)
- Raúl Dans:** “*Foreber*” (nº 22)
- Salvador del Rio, Pedro P. Riobó, Marcos Vieitez:** “*Belérian*” (nº 23)
- Yolanda Pallín:** “*Memoria*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos (nº 24)
- Euloxio R. Ruibal:** “*Luscofusco*” Drama monofásico (nº 25)
- Elena Cánovas, Rubén Cobos, Juan Carlos Talavera:** “*A Balada do Cárcere de Circe*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos (nº 26)
- Xesús Pisón:** “*Venus padre*”, “*Título*”, “*Animal vacío*”, “*Home e muller preñada*”, “*O gran soño*”, e “*Arañeira*” (nº 27)
- Jerónimo López Mozo:** “*Guernica*”, Traducción: D. Cortezón (nº 28)
- Luisa Villalta:** “*Os dóces anos da guerra*” (nº 29)
- Xosé Vázquez Pintor:** “*A sombra da memoria*” (nº 30)
- Iztíar Pascual:** “*As voces de Penélope*”, Traducción: Xosé Manuel Pazos Varela (nº 31)
- Iván Caloto:** “*¡Sssh!*” **Patricia Piñeiro:** “*Silencios de Guerra*” (nº 32)
- Roberto Vidal Bolaño:** “*Memoria de mortos e ausentes*” (nº 33-34). Ed.: Pedro P. Riobó
- Jacques Prévert:** “*Entradas e saídas*”, “*A familia todosaconchegados*”, Traducción: Henrique Harguindey (nº 35)
- Lino Braxe:** “*Campo Sur*” (nº 36)
- Ignacio García May:** “*Os vivos e os mortos*” (nº 37). Traducción: Xosé M. Pazos Varela
- Constantino Rábade:** “*Cibernautas*” (nº 38)
- Vanessa Martínez Sotelo:** “*Azotea*” (nº 39)
- Benxamín Rocha Coladas:** “*Unha chea de anos e un día*” (nº 40)
- Ernesto Caballero:** “*Terra polo medio*” (nº 41)
- Belén Roca:** “*Os Facedores de Bonecas*” (nº 42)
- Michel Azama:** “*Zoo Nocturno*” (nº 43)
- Paloma Pedrero:** “*A Illa Amarilla*” Traducción e Dramaturxia: Ánxeles Cuña Bóveda (nº 44)
- Xosé Manuel Pazos Varela:** “*Tres exercicios para café-teatro*” (nº 45)
- Afonso Becerra de Becerreá:** “*Rexurdimento*” (nº 46)
- Felipe Loza e Garbiñe Losada:** “*Sen Vergonzas*” Traducción: Heitor Mera (nº 47)